

Oponentský posudek pro Ladu H Á N L O V O U specializace v pedagogice Pg – Vv, prezenční st.

Téma bakalářské práce: **Zvíře**

PedF UK, katedra výtvarné výchovy

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Jan Šmíd, PhD.

Datum odevzdání Bc P : 16. IV. 2009

Oponentka: Mgr. Karla Cikánová

Přístup studentky ke zpracování tématu prokazuje zájem, nadšení i píli. Téma je velmi široké, což není výhodou Bc práce, spíše naopak. Stejně tak jsou obsáhlé a různorodé literární a internetové prameny, které studentka uvádí jako výchozí, tedy částí i prostudované a citované. Jde-li však o Bc práci na PedF UK, pak v seznamu literatury a ke studiu **chybí metodická literatura k didaktice Vv**. Vymezení tématu vzhledem k pedagogicko výchovné praxi závisí pak nejen na metodické zkušenosti porovnat odborné vědecké i popularizující prameny, ale i posoudit, které z nich se stanou dobrým východiskem a které by mohly být zavádějící. Nejde jen o polaritu a jednotě biologického vztahu člověk – zvíře pojednat, ale o to, jak s fakty v souvislostech metodicky zacházet vzhledem k východiskům a přidaným hodnotám při výtvarných a dramatických aktivitách. Lze konstatovat, že texty v teoretické části jsou díky zmíněným pramenům překvapivě svým rozsáhlým mnohde předimenzovaným záběrem. V počátečních kapitolách jsou méně souvislé. Zajímavými někde ale odlehlejšími fakty získanými z odb. literatury je poněkud zamlžováno samotné téma. Liší se stylizace upravovaná z odborné literatury od vlastních rozeznatelných textů autorky.

V úvodu jsem spíše očekávala krátký samostatný náhled bez citací, tzn. proč si studentka téma zvolila, jak při výběru pramenů postupovala v osnování tématu, při tvorbě a pedagogické praxi.

Stran přesahu tématu je sympatické **sledování vývoje zobrazování zvířat**. Poněkud zamrzí, že v kapitole 3.2. „**Vznik a vývoj zvířecích symbolů**“ (která je podle názvu velmi zásadní a důležitá) jsou spoje zmiňovány motivy hada, čínského draka. Netuším, **proč nevznikla logická kapitola o nám blízkých českých symbolech lva, orlice**, některých zajímavých znameních v erbech a domovních znameních. Mohl být pro úpornost sdělení využitý „Slovník znamení a symbolů“ at již J. Halla či „Panoptikum symbolů, značek a znamení“ M. Myslivečka. Stále platí už od dob J. A. Komenského: Začínáme od toho, co je nejen našim žákům, ale i nám nejbližší, pak lze pochopit i vzdálené. **Následně by pak přispěl k ped. využitelnosti Bc práce alespoň zjednodušený přehled známějších mýtů, ale i pohádek a poezie, kdy kombinace lidského a zvířecího má zcela konkrétní podoby monster - oblud vytvořených lidskou představivostí** (tj. nejen bohové Egypta se zvířecími hlavami, thébská Sfinx, řecký Kentaur, Minotaurus, Medúza, Harpie, Sirény, mořské panny aj. Jistě by sem patřila i připomínka známé **Proměny od F. Kafky**, Mnohozvíře od V. Párala a mnohé další, ale pouze kvalitní scifi). Pak je ovšem škoda, že nejsou u textů alespoň informativní ilustrace nejtypičtějších příkladů z uváděných období, kultur a lokalit. Na přiloženém CD je dokumentace k teoretické části Bc práce bez textů dosti zmatečná. Prospělo by její **zpracování na Power Pointu** se zařazením ke kapitolám a se stručnými popisky. Pak by se funkční materiál na CD dal opravdu využít i v pedagogické praxi. Stran osnování tématu citelně **chybí před praktickou částí myšlenková a následně i námětová mapa** s přesahem do širšího vzhledu na téma v krásné literatuře (pohádka, báji, baladu), film, výt. umění, ale absentuje i v praxi běžný **stručný návrh 2-3 výtvarných řad námětů, které by téma systematizovaly** a vyhnuly se nahodilým nápadům. Formulace v k námětům v Bc práci jsou poněkud překotné, ztrácejí vazbu na téma. I specializace Pg – Vv se bez systému ve výtvarných aktivitách neobejde.

Zdárně realizované expresivní animální „loutky“ připomínají spíše fázované proměny ve filmové hororové tvorbě než výtvarné objekty typu tvorby F. Skály. Jistá „uhranutost“ proměnou ve vlka by si zasloužila v kapitole uvádějící vlastní tvorbu připomínku toho, **co již existuje v profesionální dramatické či filmové tvorbě**. A to proto, že studentka při aktivitách zařazuje i **prvky dramatické výchovy**. Předpokládám, že jí jsou asi známé dvojí bolestné proměny ve známém filmu Jestřábí žena (1984) rež. R. Donneho, proměny a dramaticky ztvárněné duševní hnutí vynikajícího Jacka Nicholse ve filmu Vlk (1994), nebo snad zná hororovou a poučnou Karkulku (1984) rež. N. Jordana, v neposlední řadě metaforizované téma v oceňovaném filmu rež. M. Procházkové Kdopak by se vlka bál. Slušelo by se také připomenout různá zpracování klasiky „Kráska a zvíře“ například ve filmech Jeana Cocteaua (1946), Rogera Vadima (1985), ve vynikajících našich film. verzích, ale i v opeře s minimalistní hudbou Philipa Glasse uváděnou nedávno v ND v režii bratří Formanů. Bc práce jistě nevzniká pouze ve vymezeném termínu nad mnoha stránkami odborné literatury a tvorbou v ateliéru, ale **krystalizuje i z kulturního trvale a pravidelně zásobovaného povědomí**.

K obhajobě doporučuji:

1. Sdělte důvody, proč je důležité ve stručném hodnotícím přehledu shrnout, „co kvalitního“ bylo k tomuto tématu už sděleno v české i světové literatuře (mýtus, pohádka, bajky, poezie – balady), filmu, dramatu.
2. Doplněte myšlenkovou event. námětovou mapu k tématu **ZVÍŘE** (nahlédněte do metodické literatury) a navrhněte alespoň dvě propojené výt. řady o několika námětech s interakcí s uváděnými uměleckými díly.
3. Stran postupu při tvorbě příprav a hodnocení výtvarných aktivit doporučuji nahlédnout do skript Příprava učitele na vyučování I. II. H. Hazukové a 1 stručnou přípravu podle doporučení doplnit. (Náměty formulované jako „Kolormáz“ aj. lze nazvat v těsném vztahu k tématu Zvíře jinak? Lze stručně v heslech sdělit, co se o tématu žáci dozvěděli, co se měli naučit, co prožili?)

Před obhajobou navrhuji: velmi dobrou

V Praze dne 3. května 2009

Mgr. Karla Cikánová